

Implementatie

Begrip

Het is van belang dat een project voldoende bekendheid krijgt in de organisatie. Bekendheid is een minimale voorwaarde voor acceptatie en implementatie van de projectresultaten. Een goede implementatie begint al voor het project begonnen is. Het projectvoorstel moet al zo'n breed draagvlak bij de formulering ervan hebben, dat er veel belanghebbenden zijn, die met grote belangstelling uit te kijken naar de resultaten. Zij staan als het ware te dringen om de resultaten toe te passen.

Activiteiten

In het kader van dit project hebben wij de volgende activiteiten verricht:

- een startartikel in alle bladen van de drie instellingen. In dit startartikel is het project kort geïntroduceerd. De doelstellingen zijn genoemd, de producten, de ontstaansgeschiedenis, de projectmedewerkers, de projectleider en de contactadressen.
- Er is een zogenaamde referentiegroep geformeerd gevormd door studieleders. Deze studieleders geven leiding aan diverse opleidingen en zijn verantwoordelijk voor een goede uitvoering. Door veel contact te onderhouden, werden zij goed geïnformeerd over het belang van het project, de vereiste inzet van zijn medewerkers, de vorderingen, de beslispunten, enzovoorts. Deze referentiegroep droeg aanzienlijk bij aan het accepteren en implementeren van de projectresultaten.
- Bij de start van het project is aan elke medewerker van de drie instellingen een gadget uitgereikt met daarop de naam van het project, het webadres en de contactpersonen. Op deze werd bereikt dat iedereen in de organisatie, ook het niet-onderwijzend personeel van het project op de hoogte was. Halverwege het project is dit nog een keer herhaald.
- De projectdocenten werden gezien als eerstelijns vertegenwoordigers van het project en de invoering van de projectresultaten. Via het houden van korte lezingen tijdens (afdelings)studiedagen, koffiekamergesprekken met collega's, het al ten zien van geslaagde voorbeelden en good practices, werden de resultaten al geïmplementeerd.

Door alle projectactiviteiten, verslagen, deelproducten, halffabricaten, discussiestukken, probeersel op de Eduwave cursus in Blackboard te plaatsen, kon iedereen de ontwikkelingen volgen. Deze beschikbaarheid van de resultaten op Blackboard bood de projectmedewerkers ook veel mogelijkheden om steeds wat te kunnen laten zien.

Tips en trucs

1.1 Voor het maken van beroepssituaties

- a. kies voor beroepssituaties een vast format met daarin:
  - karakteristieke beroepstaak, wat houdt een beroepstaak nu precies in;
  - welke competenties zijn in het geding;
  - welke beoordelingen zijn voor de studenten gemaakt;
  - in welke leerlijnen passen de competenties.
- b. aandachtspunten bij de ontwikkeling
  - maak een heldere omschrijving van wat een leerlijn is;
  - maak een overzicht van alle kennis-, vaardigheden en attitudeleerlijnen van een opleiding, die voorkomt omissies en onduidelijkheden;
  - beschrijf meetbare doelen en de beoordeling ervan;
  - geef per beroepssituatie/thema/module de te verwerven competenties en de beheersingsindicatoren.

1.2 Bij het gebruik van Proeven van Bekwaamheid

Uit ervaring met studenten is gebleken dat zij een serieuze evaluatie van hun bevindingen met cgo op prijs stellen. Voor veel studenten is het de eerste keer dat zij met een dergelijke onderwijsaanpak worden geconfronteerd. Ze kunnen ons waardevolle informatie over bijvoorbeeld:

- de zwaarte van een beroepssituatie;
- de studeerbaarheid;
- de duidelijkheid van instructie en eisen;
- de reflectiemogelijkheden;
- de ondersteuning door docent en studiebegeleider;
- over de organisatie (planning, rooster, afspraken, (toets)tijden;
- kwaliteit van de aangeboden inhouden en kwaliteit van lessen/bijeenkomsten;
- groepen (functie, samenstelling, groep en groepsprocessen, ondersteuning);
- vragen naar verbeterpunten.

1.3 Digitaal portfolio

Evaluatiegegevens gebruik digitaal portfolio

- De algemene waardering voor het dpf is te laag, het gebruik ervan moet echt gestimuleerd worden.
- Het nut van werken met een dpf is voor een merendeel van zowel studenten als docenten onvoldoende duidelijk, zorg voor voldoende duidelijkheid.
- Veel studenten vinden zichzelf weinig vaardig in het werken in het CMS/ met een dpf. Goede voortdurende korte scholing is noodzakelijk.
- Docenten maken veel meer gebruik van de technische ondersteuning die geboden wordt dan studenten, beide groepen zijn wel tevreden over de geboden ondersteuning. Zorg voor beschikbaarheid van de ondersteuning via bijvoorbeeld een helpdesk.
- Studenten zijn niet tevreden over de feedback die ze van docenten krijgen. Gericht effectieve feedback kan veel problemen voorkomen.
- Studenten en docenten werken weinig aan hun portfolio, mede daardoor blijven ze het technisch lastig vinden. Zorg dat studenten regelmatig aan hun dpf moeten werken.
- Er is bij studenten een duidelijke samenhang tussen waardering voor dpf en technisch vermogen. (N.B. oorzaak en gevolg zijn hier niet onderzocht). Zorg voor voldoende scholing en geef ook gelegenheid tot herhaling.
- Geef studenten tijdige en voldoende terugkoppeling over zaken die ze met hun portfolio doen.
- Houd bij het opzetten van een digitaal portfolio het nut ervan en de gebruiksvriendelijkheid voor zowel student als docent in de gaten
- Het nut van een digitaal portfolio voor de student moet veel meer aandacht krijgen
- Zorg dat docenten die een rol hebben in het werken met een dpf voldoende kennis hebben en zelf voldoende het nut inzien van een dpf.
- Wijs studenten met name op de manier waarop ze technische ondersteuning kunnen krijgen bij het werken met hun portfolio.

1.4 Content Management System

In verband met typische eigenaardigheden van Blackboard voor wat betreft uitwisseling van inhouden met andere zoekmachines, is na overleg met Surf besloten om af te zien van de metadatering van leereenheden. Metadateren binnen Blackboard kan wel en

functioneert ook goed, maar uitwisseling van inhoud met andere zoekmachines buiten Blackboard is erg moeilijk.

1.5 Toolkit

Om de toolkit in het systeem van studieloopbaanbegeleiding te geven die het verdient, zijn de volgende maatregelen te nemen:

- alle slb-ers worden in aparte bijeenkomsten geschoold in het gebruik van de toolkit;
- bij alle begeleidingsbijeenkomsten van studenten worden de mogelijkheden van de toolkit gedemonstreerd;
- bij individuele gesprekken met studenten laat de slb-er zien welke instrumenten beschikbaar zijn en hoe deze te gebruiken zijn;
- voor studenten die dit nodig hebben vraagt de slb-er een of meer instrumenten uit de toolkit te gebruiken en de resultaten de volgende keer te bespreken.
- geef alle eerste jaars structureel voorlichting over het gebruik van de toolkit;
- neem in een coachingstraject de verplichting om twee opdrachten uit de toolkit te maken.

1.6 Scholing

- zorg voor voldoende herhaling en herhalingsmogelijkheden voor de cursussen;
- zorg voor een grote beschikbaarheid van het cursusmateriaal;
- organiseer korte herhalingscursussen;
- laat de helpdesk een rol spelen;
- wijs op interne deskundigen die een docent en student snel en effectief kunnen helpen.

1.7 Helpdesk

- organiseer een helpdesk met meerdere instellingen, zeker als men een elektronische leeromgeving gebruikt, in ons geval Blackboard.
- Zorg voor een overlegplatform tussen de technische ondersteuners van de helpdesk. Door kennis en ervaringen systematisch uit te wisselen, ontstaat een duidelijke meerwaarde.
- Door op deze inhoudelijk en organisatorisch samen te werken, wordt een belangrijke opschaling van resultaten, bevindingen en kennis bereikt.
- Door belangrijke, voor iedereen interessante cursussen, informatie, scholingsbronnen in de FAQ van de helpdesk te plaatsen, kwam door de opschaling plotseling veel meer materiaal beschikbaar.

1.8 Organisatie cgo

- Het invoeren van een cgo curriculum is niet vrijblijvend is. De organisatie moet er volledig voor gaan. Het raakt alle aspecten van het onderwijs, dus ook van de organisatie.
- Het lesrooster is een uiterst belangrijk onderdeel. In het lesrooster worden de contacttijden docent-student geregeld. Rooster die van week tot week wisselen is niet bepaald aan te raden. Ook al omdat docenten en studenten hun externe contactactiviteiten slecht kunnen plannen.
- Organisatie en uitvoering van de toetsing van de competenties middels diverse proeven van bekwaamheden, is uitermate complex, zeker als er ook proefmogelijkheden voor studenten bestaan.
- De organisatie van de inbreng van externe deskundigen, belangrijk voor de veldvaliditeit van de proef, luistert erg nauw. Het is overigens aan te bevelen dat

spaarzaam gebruik moet worden gemaakt van deze deskundigheid. Vooral in de laatste pvb's in de laatste leerjaren voegt het echte meerwaarde toe.

- Veel externe inzet is te kostbaar en daarom moeilijk aan te bevelen.

1.9 Gebruikte infrastructuur

- een stabiele digitale infrastructuur is een noodzakelijke voorwaarde voor het over verschillende instellingen heen, implementeren van competentie gericht onderwijs.

1.10 Implementatie-activiteiten

- een goede implementatie begint al bij het ontwerpen van het project;
- een breed draagvlak met verschillende belanghebbenden is essentieel voor een brede implementatie in de instellingen;
- houdt de aandacht voor het project van iedereen in de instellingen vast door regelmatig te laten merken dat je nog bestaat en dat het project vooruitgang boekt;
- maak werk van je eindpublicatie.